

Bibliografia

- Abramson H., *A Prayer for the Government. Ukrainians and Jews in Revolutionary Times, 1917–1920*, Cambridge Mass: Harvard Ukrainian Research Institute, 1999.
- Абросимова С. В. (упоряд.), *Епістолярна спадщина академіка Д. І. Яворницького*, т. 1. Дніпропетровськ: Гамалія, 1997.
- Adamski Ł., *Nacjonalista postępowy. Mychajło Hruszewski i jego poglądy na Polskę i Polaków*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2011.
- Althoen D., *Natione Polonus and the naród szlachecki. Two myths of national identity and noble solidarity*, “Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung” 52 (4), 2003, s. 475–508.
- Антонович В. Б., *Моя сповідь. Вибрані історичні та публіцистичні твори*, Київ: Либідь, 1995.
- Антонович В., *Хмельниччина в повісті Г. Сенкевича*, Віден: Союз Визволення України, 1917.
- Armstrong J. A., *Ukrainian Nationalism 1939–1945*, New York: Columbia University Press, 1955.
- Bączkowski W., *Sprawa ukraińska, „Kultura” 7–8, 1952*, s. 64–84.
- Bakuła B., *Kolonialne i postkolonialne aspekty polskiego dyskursu kresoznawczego (zarys problematyki)*, „Teksty Drugie” 17 (6), 2006, s. 11–33.
- Balcer A., *Wołyń to zmarnowana szansa na realne pojednanie z Ukraińcami – online: <https://www.gazetaprawna.pl/artykuly/981481>, wolyn-wojciecha-smarzowskiego.html [dostęp: 27.03.2023]*.
- Beauvois D., *Mit „Kresów wschodnich”, czyli jak mu położyć kres*, w: W. Wrzesiński (red.), *Polskie mity polityczne XIX–XX w.*, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 1994, s. 93–105.
- Beauvois D., *Oni i inni: pamiętnikarze polscy na Kresach Wschodnich w XX wieku*, „Przegląd Wschodni” 7 (1), 2000, s. 185–204.
- Beauvois D., *Polacy na Ukrainie. 1831–1863. Szlachta polska na Wołyniu, Podolu i Kijowszczyźnie*. (tłum. K. i E. Rutkowscy), Paryż: Instytut Literacki, 1987.
- Beauvois D., *Trójkąt ukraiński. Szlachta, carat i lud na Wołyniu, Podolu i Kijowszczyźnie. 1793–1914* (tłum. K. Rutkowski), Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2005.

- Benecke W.**, *Die Ostgebiete der Zweiten Polnischen Republik. Staatsmacht und öffentliche Ordnung in einer Minderheitregion 1918–1939*, Köln: Böhlau, 1999.
- Berdychowska B.**, *Przeciw upiorom przeszłości („Kultura” paryska o kwestii ukraińskiej – pierwsze dziesięć lat)*, „Warszawskie Zeszyty Ukraino-znawcze” 6–7 (1), 1998, s. 334–344.
- Berdychowska B.** (red.), *Jerzy Giedroyc. Emigracja ukraińska. Listy 1950–1982*, Warszawa: Czytelnik, 2004.
- Бердиховська Б.** (ред.), *Простір свободи. Україна на шпальтах паризької «Культури»*, Київ: Критика, 2005.
- Білас Л.**, *Оглядаючись назад. Пережитє 1922–2000 і передумане*, Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича НАН України, 2005.
- Bocheński A., Łoś S., Bączkowski W.**, *Problem polsko-ukraiński w Ziemi Czerwieńskiej*, Warszawa: Polityka, 1938.
- Bociurkiw B. R.**, *The Ukrainian Greek Catholic Church and the Soviet State (1939–1950)*, Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies, 1996.
- Bogumił Z.**, *Pamięć o konfliktach i dialogach Polaków z sąsiadami zapisana w kulturowym krajobrazie stolicy*, w: J. Kurczewska (red.), *Przemiany kulturowe we współczesnej Polsce: ramy, właściwości, epizody*, Warszawa: Instytut Filozofii i Socjologii PAN, 2016, s. 416–440.
- Болотова Г., Бутич І. та ін.** (упоряд.), *Михайло Драгоманов. Документи і матеріали. 1841–1994*, Львів: Наукове Товариство ім. Шевченка, 2001.
- Borodziej W., Górný M.**, *Nasza wojna*, t. II.: *Narody. 1917–1923*, Warszawa: Foksal, 2018.
- Bömelburg H.-J.**, *Czy Rzeczpospolita była imperium? „Imperial turn” w historiografii, struktury państwowie w Europie Środkowowschodniej i „imperialna” warstwa pojęciowa w XVI–XVII wieku*, w: B. Dybaś, P. Hanczewski, T. Kempa (red.), *Rzeczpospolita w XVI–XVIII wieku. Państwo czy wspólnota?*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2007, s. 43–57.
- Bömelburg H.-J.**, *(Pierwsza) Rzesza i Rzeczpospolita (Obojga Narodów). Pochwała różnorodności i opowieść o upadku*, w: R. Traba, H. H. Hahn przy współpracy Macieja Górnego i Kornelii Końcała (red.), *Polsko-niemieckie miejsca pamięci*, t. 3.: *Paralele*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2012, s. 25–40.
- Брехуненко В.** (відп. ред.), *Гадяцька унія 1658 року*, Київ: Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України, 2008.

- Bruski J. J.**, *Miedzy prometeizmem a Realpolitik: II Rzeczpospolita wobec Ukrainy Sowieckiej, 1921–1926*, Kraków: Historia Iagellonica, 2010.
- Bruski J. J.** *Petlurowcy: Centrum Państwowe Ukrainskiej Republiki Ludowej na wychodźtwie (1919–1924)*, Kraków: Arcana, 2000.
- Buszczyński S.**, *Podole, Wołyń i Ukraina*, Lwów: Korner Piller, 1862.
- Butterwick-Pawlakowski R.**, *The Polish-Lithuanian Commonwealth, 1733–1795: Light and Flame*, New Haven – London: Yale University Press, 2020.
- Биковський Л.**, *Польське повстання у Варшаві 1944 року. Спомини очевидця*, Лондон: Визвольний шлях, 1963.
- Charewiczowa Ł.**, *Historiografia i miłośnictwo Lwowa*, Lwów: Towarzystwo Miłośników Przeszłości Lwowa, 1938.
- Chojnowski A.**, *Koncepcje polityki narodowościowej rządów polskich w latach 1921–1939*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1979.
- Chyczewska-Hennel T.**, *Świadomość narodowa szlachty ukraińskiej i kozaczyzny od schyłku XVI do połowy XVII w.*, Warszawa: PWN, 1985.
- Conrad S.**, *Internal Colonialism in Germany. Culture Wars, Germanification of the Soil, and the Global Market Imaginary*, w: B. Naranch, G. Eley (ed.), *German Colonialism in a Global Age*, Durham-London: Duke University Press, 2014, s. 246–264.
- Čiževsky D.**, *Adam Mickiewicz and Ukrainian Literature*, w: W. Lednicki (red.), *Adam Mickiewicz in World Literature. A Symposium*, Berkeley: University of California Press, 1956, s. 409–436.
- Dąmbski S.**, *Egzekutor*, Warszawa: Karta, 2013 (wyd. 2.).
- Драгоманов М.** (ред.), *Громада. Українська збірка*, Женева: Громада, 1878.
- Драгоманов М.**, *Историческая Польша и великорусская демократия*, Київ: Типо-литография М. Е. Заездного, 1917.
- Erlacher E.**, *Ukrainian Nationalism in the Age of Extremes. An Intellectual Biography of Dmytro Dontsov*, Cambridge Mass: Harvard Ukrainian Research Institute, 2021.
- Feldman W.**, *Stronnictwa i programy polityczne w Galicji 1846–1906*, Kraków: Książka, 1907.
- Франко І.**, *Наш погляд на польське питання*, w: I. Франко, *Зібрання творів у 50-ти томах*, Київ: Наукова думка, 1986, т. 45, s. 204–220.
- Франко І.**, *Хуторма поезія Куліша*, w: I. Франко, *Зібрання творів у 50-ти томах*, Київ: Наукова думка, 1980, . 26, s. 174–178.
- Frost R.**, *The Oxford History of Poland-Lithuania*, vol. 1: *Making of a Polish-Lithuanian Union, 1385–1569*, Oxford: Oxford University Press, 2018.

- Gancarz B.**, *My, szlachta ukraińska... Zarys życia i działalności Waclawa Lipińskiego 1882–1914*, Kraków: Arcana, 2007.
- Gerasimov I.**, *When Neighbors Begin to Hate*, „Ab Imperio” 2, 2019, s. 123–156.
- Giedroyc J.** (red.), *Polska idea imperialna*, Warszawa: Polityka, 1938.
- Giertych J.**, *O program polityki kresowej*, Warszawa: Patria, 1932.
- Glaser A. M.** (red.), *Stories of Khmelnytsky. Competing Literary Legacies of the 1648 Ukrainian Cossack Uprising*, Stanford: Stanford University Press, 2015.
- Glebocki H.**, *Kresy imperium. Szkice i materiały do dziejów polityki Rosji wobec jej peryferii (XVIII – XXI wiek)*, Kraków: Arcana, 2006.
- Годун Я.** (ред.), *Волинь 1943. Сімдесят річниця злочину*, Київ: Польський Інститут, 2013.
- Gouzeff C.** *Échanger Les Peuples. Le déplacement des minorités aux confins polono-soviétiques (1944–1947)*, Paris: Fayard, 2015.
- Grala H.**, *Kolonializm alla polacca*, „Polski Przegląd Dyplomatyczny” 4, 2017, s. 93–117.
- Grabowicz G. G.**, *The Poet as Mythmaker: A Study of Symbolic Meaning in Taras Ševčenko*, Cambridge MA: Harvard Ukrainian Research Institute, 1982.
- Grześkowiak-Krwawicz A.**, *Dyskurs polityczny Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Pojęcia i idee*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2018.
- Górny M.**, *Kreślarze ojczyzn. Geografowie i granice międzywojennej Europy*, Warszawa: Instytut historii PAN, 2017.
- Górny M.**, *Polska bez cudów. Historia dla dorosłych*, Warszawa: Agora, 2021.
- Gross J. T.**, *Revolution from Abroad: The Soviet Conquest of Poland's Western Ukraine and Western Belorussia*, Princeton: Princeton University Press, 2015.
- Gudziak B. A.**, *Crisis and Reform: The Kyivan Metropolitanate, the Patriarchate of Constantinople, and the Genesis of the Union of Brest*, Cambridge MA: Harvard Ukrainian Research Institute, 1998.
- Hagen M. von**, „*Kriege machen Nationen*“: *Nationsbildung in der Ukraine im Ersten Weltkrieg*, w: Andreas Kappeler (Hg.), *Die Ukraine. Prozesse der Nationsbildung*, Köln: Böhlau, 2011, s. 279–293.
- Герасимчук В.**, *Виговиціна і Гадяцький трактат*. „Записки Наукового Товариства ім. Шевченка” 89, 1909, s. 5–36 і s. 46–90.
- Herlth J.**, *The Cult of Will and Power: Did Brzozowski Inspire Ukrainian Nationalism?*, w: J. Herlth, E. M. Świderski (ed.), *Stanisław Brzozowski and the Migration of Ideas. Transnational Perspectives on*

- the Intellectual Field in Twentieth-Century Poland and Beyond*, Bielefeld: transcript, 2019, s. 107–132.
- Himka J.–P.**, *The Construction of Nationality in Galician Rus': Icarian Flights in Almost All Airections*. w: R. G. Suny, M. D. Kennedy (ed.), *Intellectuals and the Articulation of the Nation*, Ann Arbor: University of Michigan Press, 2001, s. 109–169.
- Himka J.–P.**, *The Lviv Pogrom of 1941: The Germans, Ukrainian Nationalists, and the Carnival Crowd*, „Canadian Slavonic Papers” 53 (2–4), 2011, s. 209–243.
- Himka J.–P.**, *Ukrainians, Jews and the Holocaust. Divergent Memories*, Saskatoon: Heritage Press, 2009.
- Hnatiuk O.**, *Odwaga i strach*, Wrocław: Kolegium Europy Wschodniej, 2016.
- Hnatiuk O.**, *Pożegnanie z Imperium. Ukrainskie dyskusje o tożsamości*, Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2003.
- Hornowa E.**, *Ocena działalności Michała Drahomanowa w historiografii ukraińskiej, rosyjskiej i polskiej*, Opole: Wyższa Szkoła Pedagogiczna, 1967.
- Hornowa E.**, *Problemy polskie w twórczości Michała Drahomanowa*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1978.
- Грушевський М.**, *Вступний виклад з давньої Руси, виголошений у Львівським університетом 30 вересня 1894 р.*, „Записки Наукового Товариства ім. Шевченка” 4, 1894, s. 139–150.
- Грушевський М.**, *Звичайна схема «руської історії» є справа раціонального укладу історії Східнього Словянства*, w: В. Ламанський (ред.), *Статті по славіноведенню*, т. 1, Санкт-Петербург, 1904, s. 293–304.
- Грушевський М.**, *Між Москвою й Варшавою, „Борітесь – поборете”* 2, 1920, s. 1–18.
- Hrytsak J.**, *Prorok we własnym kraju. Iwan Franko i jego Ukraina (1856–1886)* (tłum. A. Korzeniowska-Bihun, A. Wylegała), Warszawa: Krytyka Polityczna, 2011.
- Грицак Я.**, *Страсті за націоналізмом*, Київ: Критика, 2004.
- Гриценко О.**, *Президенти і пам'ять. Політика пам'яті президентів України (1994–2014): підтримка, послання, реалізація, результати*, Київ: К.І., 2017.
- Hryciuk G.**, *Polacy we Lwowie 1939–1944. Życie codzienne*, Warszawa: Książka i Wiedza, 2000.
- Hrytsak Ya.**, *The Long Shadow of the First World War: The Ukrainian Dimension*, w: O. Janz (ed.), *Winning Peace. The End of the First World*

- War: History, Remembrance and Current Challenges*, Berlin: German Foreign Office 2019, s. 83–88.
- Гирич І., Федорук Я.** (ред.), *Переяславська рада 1654 р. (Історіографія та дослідження)*, Київ: Смолоскип, 2003.
- Гунчак Т., Спольчаник Р.** (ред.), *Українська суспільно-політична думка в ХХ столітті*, т. 2, Мюнхен: Сучасність, 1983.
- Ільюшин І., УПА і АК.** *Протистояння у Західній Україні (1939–1945 pp.)*, Київ: Києво-Могилянська академія, 2009.
- Isaievych Ia.**, *Ukrainians and Poles: Recent Developments in Politics and National Historiography*, „Journal of Ukrainian Studies” 21 (1-2), 1996, s. 67–79.
- Ісаєвич Я.**, *Україна давня і нова: народ, релігія, культура*, Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1996.
- Iwanicki M.**, *Oświata i szkolnictwo ukraińskie w Polsce w latach 1918–1939*, Siedlce: Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Siedlcach, 1975.
- Jakowenko N.**, *Historia Ukrainy od czas w najdawniejszych do końca XVIII wieku*, Lublin: Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, 2000.
- Яковенко Н.**, *Паралельний світ. Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI–XVII ст*, Київ: Критика, 2002.
- Яковенко Н.**, *Скільки істориків – стільки уній (з нагоди 440-ліття Люблинської унії)*, „Український гуманітарний огляд”, 14, 2009, s. 9–42.
- Яковенко Н.**, *Українська шляхта з кінця XIV до середини XVII століття. Волинь і Центральна Україна*, Київ: Наукова думка, 1993.
- Jasina Ł.**, *Zakorzeniony kosmopolita. Ihor Szewczenko w rozmowie z Łukaszem Jasiną*, Lublin: Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, 2010.
- Jastrzębska-Golonkowa D., Nikžentaitis A. et al.** (red.), *Bez emocji. Polsko-litewski dialog o Józefie Piłsudskim*, Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej, 2021.
- Jędrzasczyk K.**, *Cmentarz czy panteon? Konflikt wokół Cmentarza Orląt Lwowskich*, Poznań: Instytut Wschodni UAM, 2004.
- Jędrzasczyk K.**, *Strategiczne partnerstwo ukraińsko-polskie. Polska w polityce niepodległej Ukrainy*, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2010.
- Judt T.**, *When the Facts Change. Essays 1995–2010*. New York: Penguin Press, 2015.
- Kamiński A. S.**, *Historia Rzeczypospolitej wielu narodów. 1505–1795*, Lublin: Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, 2000.
- Kamiński A. S.**, *The Cossack Experiment in szlachta Democracy in the Polish-Lithuanian Commonwealth: The Hadiach (Hadziacz) Union*, „Harvard Ukrainian Studies” 1 (2), 1977, s. 178–197.

- Kąkolewski I., Kopczyński M. (red.), *Pod wspólnym niebem. Rzeczpospolita wielu narodów, wyznań, kultur (XVI-XVIII w.)*, Warszawa: Muzeum Historii Polski, 2012.
- Кедрин І. *Життя – Події – Люди. Спомини й коментарі*, Нью-Йорк: Червона калина, 1976.
- Кедрин І. [Homo Politicus], *Причини упадку Польщі*, Kraków: Українське видавництво, 1940.
- Kieniewicz J. (red.), *Debaty Artes Liberales*, t. 10.: *Perspektywy postkolonializmu w Polsce. Polska w perspektywie postkolonialnej*, Warszawa: Artes Liberales, 2016.
- Kizwalter T., *O nowoczesności narodu. Przypadek Polski*, Warszawa: Semper, 1999.
- Kłoczowski J., Kras P., Łaszkiewicz H. (red.), *Unia Lubelska i tradycje integracyjne w Europie Środkowo-Wschodniej*, Lublin: Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, 1999.
- Konieczna-Sałamatin J., *Kontakty polsko-ukraińskie a zmiany wzajemnego postrzegania Polaków i Ukraińców*, „Państwo i Społeczeństwo” 16 (1), 2016, s. 75–96.
- Kornat M. (red.), *Ruch prometejski i walka o przebudowę Europy Wschodniej (1918–1940)*, Warszawa: Instytut Historii PAN, 2012.
- Короткий В., Ульяновський В. (упоряд.), *Син України: Володимир Боніфатійович Антонович*, т. 1–2, Київ: Заповіт, 1997.
- Kossak Z., Pozoga. *Wspomnienia z Wołynia. 1917–1919*, Warszawa: Pax, 2015.
- Костомаров Н. И., *Две русские народности*, Київ – Харків: Майдан, 1991.
- Костомаров М., *Книги биття українського народу*, Авгсбург: Українській музей-архів при УВАН, 1947.
- Kowal P., Ołdakowski J., Zuchniak M. (red.), *Nie jesteśmy ukrainofilami. Polska myśl polityczna wobec Ukraińców i Ukrainy. Antologia tekstów*, Warszawa: Kolegium Europy Wschodniej, 2008.
- Kowal P., Szporluk R., *Co sobie nawzajem zawdzięczamy*, „Sprawy Międzynarodowe” 3, 2018, s. 19–30.
- Krastev I., Holmes S., *The Light That Failed. A Reckoning*, London: Allen Lane, 2019.
- Kroll P., *Od ugody hadziackiej do Cudnowa. Kozaczyzna między Rzecząpospolitą a Moskwą w latach 1658–1660*, Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2008.
- Kucharczyk J., Łada A., *Polacy a inni Europejczycy. Dystans społeczny na przykładzie Francuzów, Niemców, Ukraińców i Włochów*, Warszawa: Instytut Spraw Publicznych, 2018.

- Kulisz P.**, *Kraszanka dla Polaków i Rusinów na Wielkanoc 1882 roku*, Kijów-Warszawa: Mystectwo, 2022.
- Кулик П.**, *Полякам об українцях*, „Основа” 2, 1862, с. 67–86.
- Kusz P.**, *Jan Stanisław Łoś wobec kwestii ukraińskiej (1918–1939)*, Lublin: Werset, 2010.
- Kwiatkowska A., Konończuk W.**, *Niemcy-Polska-Ukraina: jak uniknąć kiczu pojednania* online: <https://kulturaliberalna.pl/2023/01/24/niemcy-polska-ukraina-jak-uniknac-kiczu-pojednania-anna-kwiatkowska-wojciech-kononczuk/> [dostęp: 27.03.2023].
- Lehmann R.**, *Struggling for Peace. Understanding Polish-Ukrainian Coexistence in Southeast Poland, 1943–2007*, Doctoral Thesis, University of Amsterdam, 2009.
- Liber G. O.**, *Total Wars and the Making of Modern Ukraine, 1914–1954*, Toronto: University of Toronto Press, 2016.
- Libera P. (red.)**, *II Rzeczpospolita wobec Ruchu Prometejskiego*, t. 4., Warszawa: Sowa, 2013.
- Linkiewicz O.**, *Lokalność i nacjonalizm. Społeczności wiejskie w Galicji Wschodniej w dwudziestoleciu międzywojennym*, Kraków: Universitas, 2018.
- Lipiński W. (red.)**, *Z dziejów Ukrainy. Księga pamiątkowa ku czci Włodzimierza Antonowicza, Pauliny Święcickiego i Tadeusza Rylskiego*, Kraków: Drukarnia Aleksandra Rippera, 1912.
- Липинський В.**, *Листи до братів-хліборобів про ідею і організацію українського монархізму*, Віден: Carl Herrmann, 1926.
- Liulevicius V. G.**, *The German Myth of the East, 1800 to Present*, Oxford: Oxford University Press, 2009.
- Lotnik W.**, *Nine Lives. Ethnic Conflict in the Polish-Ukrainian Borderlands*, London: Serif, 1999.
- Luckyj G.**, *Panteleimon Kulish: A Sketch of His Life and Times*, New York: East European Monographs, 1983.
- Łobodowski J.**, *Przeciw upiorom przeszłości. Myśli o Polsce i Ukrainie*, Lublin: Test, 2015.
- Łoś St.**, *Sprawa ukraińska. Wybór pism*, Kraków: Ośrodek Myśli Politycznej, 2012.
- Маланюк Є.**, *Номатники (1936–1968)*, Київ: Темпора, 2008.
- Mędrzecki W.**, *Kresowy kalejdoskop. Wędrowni przez ziemie wschodnie Drugiej Rzeczypospolitej 1918–1939*, Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2018.
- Mędrzecki W.**, *Województwo wołyńskie 1921–1939: Elementy przemian cywilizacyjnych, społecznych i politycznych*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1988.

- Міхеєва О., Сусак В.** (ред.), *Виклики сучасної міграції. Українська спільнота в Польщі. Аналітичний звіт*, Львів: Український Католицький Університет, 2019.
- Mick Ch.**, *Lemberg, L'viv, 1914–1947. Violence and Ethnicity in a Contested City*, West Lafayette: Purdue University Press, 2016.
- Mieroszewski J.**, Rosyjski „kompleks polski” i obszar ULB, „Kultura” 9, 1974, s. 3–15.
- Motyka G.**, *Akcja „Wisła” 47. Komunistyczna czystka etniczna*, Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2023.
- Motyka G.**, *Od rzezi wołyńskiej do akcji „Wisła”. Konflikt polsko-ukraiński 1943–1947*, Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2011.
- Motyka G.**, *W kregu „Łun w Bieszczadach”*, Warszawa: Rytm, 2009.
- Motyka G.**, *Wołyń 43. Ludobójcza czystka – fakty, analogie, polityka historyczna*. Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2016.
- Motyka G.**, *Wnuk R.*, *Stryjek T.*, *Baran A. F.*, *Wojna po wojnie. Antysowieckie podziemie w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1944–1953*, Gdańsk – Warszawa: Muzeum II Wojny Światowej – ISP PAN – Scholar, 2012.
- Motyl A. J.**, *The Turn to the Right: The Ideological Origins and Development of Ukrainian Nationalism 1919–1929*, New York: Columbia University Press, 1980.
- Motyl A. J.**, *Nationalist Political Violence in Inter-War Poland, 1921–1939*, „East European Quarterly” 19 (1), 1985, s. 45–55.
- Mroczkowski J.**, *Obserwator*, Warszawa: Karta, 2013.
- Нахлік Є.** *Пантелеймон Куліш: особистість, письменник, мислитель*, т. 1–2, Київ: Український письменник, 2007.
- Nowak A.**, *History and Geopolitics: A Contest for Eastern Europe*, Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2008.
- Nowak A.**, *Od Imperium do imperium. Spojrzenia na historię Europy Wschodniej*, Kraków: Arcana, 2004.
- Огієнко І.**, *Урочистий в'їзд Симона Петлюри до Кам'янця-Подільського 1-го травня 1920 року: Уривок споминів*, „Наша культура” 5, 1936, s. 321–332.
- Opaliński E.**, *Kultura polityczna szlachty polskiej w latach 1587–1652. System parlamentarny a społeczeństwo obywatelskie*. Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe, 1995.
- Papierzynska-Turek M.**, *Sprawa ukraińska w Drugiej Rzeczypospolitej 1922–1926*, Kraków: Wydawnictwo Literackie, 1979.
- Pauly M. D.**, *Symon Petliura, the Ukrainian People's Republic, and National Commemoration in Contemporary Ukraine*, w: A. Wylegała, M. Gło-

- wacka-Grajper (ed.), *The Burden of the Past. History, Memory, and Identity in Contemporary Ukraine*, Bloomington: Indiana University Press, 2020, s. 117–139.
- Pelenski J.**, *Inkorporacja ukraińskich ziem dawnej Rusi do Korony w 1569 roku. Ideologia i korzyści – próba nowego spojrzenia*, „*Przegląd Historyczny*” 65 (2), 1974, s. 243–262.
- Pelenski J.**, *Russia, Poland and Ukraine: Historical and Political Perspectives*, w: P. J. Potichnyj (ed.), *Poland and Ukraine. Past and Present*, Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies, 1980, s. 308–327.
- Пеленський Я.** (ред.), *В'ячеслав Липинський. Історико-політологічна спадщина і сучасна Україна*, Київ – Філадельфія: Східноєвропейський дослідний інститут ім. В. Липинського, 1994.
- Петров В.**, *Пантелеймон Куліш у п'ятдесяти роках: життя, ідеологія, творчість*, Київ: Всеукраїнська Академія наук, 1929.
- Пінчук Ю. А.**, *Микола Іванович Костомаров*, Київ: Наукова думка, 1992.
- Pisuliński J.**, *Akcja specjalna „Wisła”*, Rzeszów: Libra, 2022.
- Plokhy S.**, *Between Poland and Russia: Mykhailo Hrushevsky's Dilemma, 1905–1907*, „*Journal of Ukrainian Studies*” 33–34, 2008–2009, s. 387–399.
- Plokhy S.**, *Lost Kingdom. The Quest for Empire and the Making of the Russian Nation. From 1470 to the Present*, New York: Basic Books, 2017.
- Plokhy S.**, *The Cossacks and Religion in Early Modern Ukraine*, Oxford: Oxford University Press, 2001.
- Plokhy S.**, *The Man with the Poison Gun: A Cold War Spy Story*, New York: Basic Books, 2016.
- Plokhy S.**, *Unmaking Imperial Russia: Mykhailo Hrushevsky and the Writing of Ukrainian History*, Toronto: University of Toronto Press, 2005.
- Porter B.**, *When Nationalism Began to Hate. Imagining Modern Politics in Nineteenth-Century Poland*, Oxford: Oxford University Press, 2000.
- Portnov A.**, *Clash of Victimhoods: The Volhynian Massacre in Polish and Ukrainian memory* – online: <https://www.opendemocracy.net/en/odr/clash-of-victimhood-1943-volhynian-massacre-in-polish-and-ukrainian-culture/> [dostęp: 27.03.2023].
- Portnow A.**, *Jak Rosja poznawała „swoich”. Obrazy ziem „nowo nabitych” wskutek rozbiorów Rzeczypospolitej w świadomości społecznej i polityce władz Cesarstwa Rosyjskiego (koniec XVIII – początek XIX wieku)*, w: Ł. Adamski (red.), *O ziemię naszą, nie waszą. Ideowe aspekty procesów narodowotwórczych w Europie Środkowej i Wschodniej*, Warszawa: Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia, 2017, s. 153–182.

- Portnow A., *O Banderze na spokojnie*, „Polityka. Pomocnik Historyczny”, wydanie: *Polska i Ukraina. Dzieje sąsiedztwa*, 2021, s. 87–90.
- Portnow A., *Ukraińskie interpretacje rzezi wołyńskiej*, „Wieź” 2, 2013, s. 158–166.
- Портнов А., *Наука у вигнанні. Наукова і освітня діяльність української еміграції в міжвоєнній Польщі (1919–1939)*, Харків: Харківське історико-філологічне товариство, 2008.
- Prymak T. M., *Mykola Kostomarov: A Biography*, Toronto – Buffalo – London: University of Toronto Press, 1996.
- Ребет Л., *Світла і тіні ОУН*, Мюнхен: Український самостійник, 1964.
- Riabchuk M., *Gleichschaltung. Authoritarian Consolidation in Ukraine 2010–2012*, Kyiv: K.I.S., 2012.
- Rudnyckyj S., *Ukraina: Land und Volk. Eine gemeinfassliche Landeskunde*, Wien: Bund zur Befreiung der Ukraina 1916.
- Рудницький І. [Іван Брусний], *Кінець Польщі, „Нація в поході”* 3–4, 1940, s. 3–7.
- Rudnytsky I. L., *Polish-Ukrainian Relations: The Burden of History*, w: P. J. Potichnyj (ed.), *Poland and Ukraine. Past and Present*, Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies, 1980, s. 3–31.
- Rudnytsky I. L. (ed), *Mykhailo Drahomanov. A Symposium and Selected Writings*, „The Annals of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S.” 2 (1), 1952.
- Sahanowicz H., *Historia Białorusi do końca XVIII wieku*, Lublin: Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, 2001.
- Sawa M., *Ukraiński emigrant. Działalność i myśl Iwana Kedryna-Rudnyckiego (1896–1995)*. Lublin: Instytut Pamięci Narodowej, 2016.
- Schmid U. (red.), *Estetyka dyskursu nacjonalistycznego w Polsce 1926–1939* (tłum. P. Pieńkowska-Wiederkehr), Warszawa: Scholar, 2014.
- Serejski M., *Europa a rozbiorystwo Polski*, Warszawa: PWN, 2009.
- Shatalov D., *On German Orders. The Volhynian Massacre in Soviet Partisans’ Memoirs*, „Connexe” 5, 2019, 5, s. 100–118.
- Shkandrij M., *Ukrainian Nationalism. Politics, Ideology, and Literature, 1929–1956*, New Haven-London: Yale University Press, 2015.
- Skórczewski D., *Wobec eurocentyzmu, dekolonizacji i postmodernizmu. O niektórych problemach teorii postkolonialnej i jej polskich perspektywach*, „Teksty Drugie” 1–2, 2008, s. 33–55.
- Snyder T., *Rekonstrukcja narodów. Polska, Ukraina, Litwa, Białoruś 1569–1999* (tłum. M. Pietrzak-Merta), Sejny: Fundacja Pogranicze, 2009.
- Snyder T., *Sketches from a Secret War: A Polish Artist’s Mission to Liberate Soviet Ukraine*, New Haven: Yale University Press, 2005.

- Старченко Н.**, Українські світи Речі Посполитої: Історії про історію, Київ: Лаурус, 2021.
- Stępniewski T., Górk A., Kruszyński M.** (red.), *Sojusz Piłsudski-Petlura w kontekście politycznej i militarnej walki o kształt Europy Środkowej i Wschodniej*, Lublin – Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej, 2020.
- Сосновський М.**, Дмитро Донцов – політичний портрет. З історії розвитку ідеології українського націоналізму, Нью-Йорк – Торонто: Trident International, Inc, 1974.
- Stoczeńska B.**, Litwa, Białoruś, Ukraina w myśl politycznej Leona Wasilewskiego, Kraków: Księgarnia Akademicka, 1998.
- Stoczeńska B.**, Ukraina i Ukraińcy w polskiej myśli politycznej. Od końca XIX wieku do wybuchu II wojny światowej, Kraków: Krakowska Akademia, 2013.
- Stryjek T.**, Jakiej przeszłości potrzebuje przyszłość? Interpretacje dziejów narodowych w historiografii i debacie publicznej na Ukrainie 1991–2004, Warszawa: Rytym, 2007.
- Stryjek T.**, Ukraina przed końcem Historii. Szkice o polityce państw wobec pamięci, Warszawa: Scholar, 2014.
- Stryjek T.**, Ukrainska idea narodowa okresu międzywojennego, Toruń: Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2013 (wyd. 2.).
- Sysyn F.**, *The Problem of Nobilities in the Ukrainian Past. The Polish Period 1569–1648*, w: I. L. Rudnytsky (red.), *Rethinking Ukrainian History*, Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies, 1981, s. 29–102.
- Sysyn F.**, *The Changing Image of the Hetman: On the 350th Anniversary of the Khmel'nyts'kyi Uprising*, w: „Jahrbücher für Geschichte Osteuropas” 46 (4), 1998, s. 531–545.
- Шелухин С.**, Варшавський договір між поляками та С. Петлюрою 21 квітня 1920 р., Прага: Нова Україна, 1926.
- Szporluk R.**, *Ukraine: From an Imperial Periphery to a Sovereign State*, „Dædalus” 126 (3), 1997, s. 85–149.
- Шульгин О.**, Державність чи гайдамаччина? (Збірник статей та документів), Париж: Меч, 1931.
- Szumiło M.**, (red.), *Symon Petlura. Przywódca niepodległej Ukrainy*, Warszawa: Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, 2021.
- Шумук Д.**, За східним обрієм. Спомини, Париж: Смолоскип, 1974.
- Ševčenko I.**, *Ukraina między Wchodem a Zachodem* (tłum. A. Axerowa), Warszawa: OBTA, 1996.

- Templin W.**, *Revolutionär und Staatsgründer. Józef Piłsudski – eine Biografie*, Berlin: Aufbau, 2022.
- Tomaszewski J.**, *Rzeczpospolita wielu narodów*, Warszawa: Czytelnik, 1985.
- Tomaszewski S.**, *Dziesięć lat kwestii ukraińskiej w Polsce, „Sprawy Narodowościowe” 3–4, 1929*, s. 562–575.
- Томашівський С.**, *Під колесами історії: Нариси і стамми*, Берлін: Українське слово, 1922.
- Torzecki R.**, *Kwestia ukraińska w polityce III Rzeszy. 1933–1945*, Warszawa: Książka i Wiedza, 1972.
- Torzecki R.**, *Kwestia ukraińska w Polsce w latach 1923–1929*, Kraków: Wydawnictwo Literackie, 1989.
- Torzecki R.**, *Polacy i Ukraińcy. Sprawa ukraińska w czasie II wojny światowej na terenie II Rzeczypospolitej*, Warszawa: PWN, 1993.
- Tyma P.** (red.), *Ukrainian Minority and Migrants from Ukraine in Poland. Discourse analysis*, Warszawa: Ukrainians' Union in Poland, 2018.
- Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 lipca 2016 r. w sprawie oddania hołdu ofiarom ludobójstwa dokonanego przez nacjonalistów ukraińskich na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1943–1945 – online: http://orka.sejm.gov.pl/proc8.nsf/uchwaly/625_.htm [dostęp: 27.03.2023].*
- Ушканов Л.**, *Чарівність енергії: Михайло Драгоманов*, Київ: Дух і літера, 2019.
- Velychenko S.**, *Shaping Identity in Eastern Europe and Russia. Soviet-Russian and Polish Accounts of Ukrainian History 1914–1991*, New York: St. Martin's Press, 1993.
- Walicki A.**, *Idea narodu w polskiej myśli oświeceniowej*, Warszawa: Instytut Filozofii i Socjologii PAN, 2000.
- Walicki A.**, *Philosophy and Romantic Nationalism: The Case of Poland*, Oxford: Clarendon Press, 1982.
- Walicki A.**, *Poland Between East and West. The Controversies over Self-Definition and Modernization in Partitioned Poland*, Cambridge MA: Harvard Ukrainian Research Institute, 1994.
- Wapiński R.**, *Narodowa Demokracja 1893–1939. Ze studiów nad dziejami myśli nacjonalistycznej*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1980.
- Wasilewski L.**, *Ukraina i sprawa ukraińska*, Kraków: Książka, 1911.
- В'ятрович В.**, *Друга польсько-українська війна 1942–1947*, Київ: Києво-Могилянська академія, 2012.
- В'ятрович В.**, *За лаштунками «Волині-43». Невідома польсько-українська війна*, Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016.

- Wysocki R.**, *OUN w Polsce w latach 1929–1939: geneza, struktura, program, ideologia*, Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2003.
- Wysocki R.**, *W kręgu integralnego nacjonalizmu. Czynny nacjonalizm Dmytra Doncowa na tle myśli nowoczesnych Romana Dmowskiego. Studium porównawcze*, Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2014.
- Висоцький Р.** (ред.), *Паціфікація Галичини 1930 року. Документи*, т. 1., Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2019.
- Yekelchyk S.**, *The Conflict in Ukraine. What Everyone Needs to Know*, Oxford: Oxford University Press, 2015.
- Зайцев О.**, *Націоналіст у добу фашизму. Львівський період Дмитра Донцова. 1922–1939 роки. Начерк інтелектуальної біографії*, Київ: Критика, 2019.
- Заярнюк А.**, *Виконавці етнічної чистки поляків на Волині як інтелектуальна проблема, „Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність”* 10, 2003, с. 261–286.
- Zaremba M.**, *Wielka Trwoga. Polska 1944–1947. Ludowa reakcja na kryzys*, Kraków: Znak, 2012.
- Zarycki T.**, *Ideologies of Eastness in Central and Eastern Europe*, London: Routledge, 2014.
- Зашкільняк Л.**, *Генеза і наслідки українсько-польської нормалізації 1935 року*, w: Z. Karpus, W. Rezmer, E. Wiszka (red.), *Polska i Ukraina: Sojusz 1920 roku i jego następstwa*, Toruń: Uniwersytet Mikołaja Kopernika, 1997, s. 431–454.
- Zasztowt L.**, *Kresy w polskiej pamięci i tradycji – kilka uwag historycznych*, w: A. Nikžentaitis, M. Korczyński (red.), *Dialog kultur pamięci w regionie ULB*, Warszawa: Muzeum Historii Polski, 2014, s. 109–116.
- Зеленський В.**, *Українсько-польські відносини – без чвар і старої спадщини. Звернення Президента України – online: <https://www.youtube.com/watch?v=cxKn2sv2cgQ>* [dostęp: 17.03.2023].
- Zhurzhenko T.**, *Memory Wars and Reconciliation in the Ukrainian-Polish Borderlands: Geopolitics of Memory from a Local Perspective*, w: G. Mink, L. Neumayer (ed.), *History, Memory and Politics in Central and Eastern Europe. Memory Games*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2013, s. 173–192.
- Zhurzhenko T.**, *The Border as Pain and Remedy: Commemorating the Polish-Ukrainian Conflict of 1918–1919 in Lviv and Przemyśl. „Nationalities Papers”* 42 (2), 2014, s. 242–268.